

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอ.....เมืองพังงา..... จังหวัด.....พังงา.....

ข้อมูล ณ วันที่.....๑๕.....เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ.....๒๕๖๘.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุลนายสุทัศน์ กาละสังข์.....

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ...เลขที่ ๕๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลทุ่งคาโงก อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา ๘๒๐๐๐....

โทรศัพท์๐๘๗-๒๗๓๔๗๗๘Facebook Line

เกิด พ.ศ. ๒๕๐๕ ปัจจุบันอายุ ๖๓..ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ...ประกาศนียบัตรประกอบวิชาชีพ (ปวช.)

สถาบันการศึกษา ...วิทยาลัยเทคนิคพังงา....

คณะ/สาขาวิชาช่างโยธา.....

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๑๘๓,๐๐๐ - ๒๘๐,๐๐๐..... บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๙.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....ปาล์มน้ำมัน.....

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๑.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงปาล์มน้ำมัน หมู่ที่ ๑ ตำบลทุ่งคาโงก อำเภอเมืองพังงา อายุ ๑๓ ปี จำนวน ๖ ไร่

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๙.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมัน

ฐานเรียนรู้ที่ ๒ กิจกรรมเสริมรายได้ในสวนปาล์มน้ำมัน
 ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การเลี้ยงปลาในบ่อดินในสวนปาล์มน้ำมัน

ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การเลี้ยงกบเลี้ยงกุ้งในบ่อซีเมนต์

ฐานเรียนรู้ที่ ๕ การผลิตเห็ดนางแดง

ฐานเรียนรู้ที่ ๖ การใช้ปุ๋ยผสมหรือปุ๋ยสั่งตัด (เพื่อลดต้นทุนการผลิต)

ฐานเรียนรู้ที่ ๗ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์/ปุ๋ยชีวภาพ

ฐานเรียนรู้ที่ ๘ การขยายพันธุ์พืช

ฐานเรียนรู้ที่ ๙ การทำบัญชีครัวเรือน

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๓.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๓..... หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตรการลดต้นทุน หลักสูตรนี้จะเน้นการลดค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้าเกษตร เช่น การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้

หลักสูตรการทำบัญชีครัวเรือน หลักสูตรนี้จะสอนการจัดการบัญชีครัวเรือนและวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน เพื่อให้สามารถวางแผนการลงทุนและการบริหารจัดการทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรการผลิตปาล์มน้ำมันคุณภาพ หลักสูตรนี้จะเน้นการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนการผลิต และพัฒนาคุณภาพผลผลิต โดยใช้เทคโนโลยีและวิธีการที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตรนี้จะสอนหลักการและแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกษตรกรสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างยั่งยืน

หลักสูตรการเกษตรผสมผสาน หลักสูตรนี้จะสอนการผสมผสานการทำเกษตรหลายประเภทในพื้นที่เดียวกัน เพื่อเพิ่มผลผลิตและสร้างรายได้ที่หลากหลาย.

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตรการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า หลักสูตรนี้จะสอนการประหยัดน้ำในการทำเกษตรและการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรการลดต้นทุน

วัตถุประสงค์ ของหลักสูตรการลดต้นทุน

๑. เพื่อเป็นต้นแบบในการนำเศษเหลือใช้ทางการเกษตรมาเพิ่มมูลค่าโดยการผลิตปุ๋ยอินทรีย์
๒. เพื่อให้ความรู้เรื่องอาการขาดธาตุอาหาร การตรวจวิเคราะห์ดินและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
๓. เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน

หลักสูตรนี้จะเน้นการให้ความรู้ตั้งแต่การสังเกตอาการขาดธาตุอาหารในปาล์มน้ำมัน การตรวจวิเคราะห์ดิน การผสมปุ๋ยและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การลดค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้าเกษตรปาล์มน้ำมัน มีการใช้เทคโนโลยี ในการตรวจวิเคราะห์ การผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากกะลาปาล์มน้ำตาล มูลสัตว์ เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ใช้เองในสวนปาล์มน้ำมัน

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๘ : ร่วมจัดทำแผนกับคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ ภายใต้โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้าน สู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จังหวัดพังงา สินค้ามังคุดหิ้วยังงา หมู่ที่ ๕ ตำบลทุ่งคาโงก อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา นำเสนอแนวทาง

๑. การจัดตั้งเป็นจุดรวบรวมมังคุดคุณภาพ ภายใต้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองพังงาเพื่อรวบรวมผลผลิตมังคุดจากเกษตรกรในชุมชน

๒. รวมกลุ่มเกษตรกรที่ปลูกมังคุดมาเรียนรู้การผลิตมังคุดคุณภาพเพื่อรองรับการรับรองการขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) มังคุดหิ้วยังงา

๓. ส่งเสริมให้ เกษตรกรผู้ปลูกมังคุดผลิตมังคุดคุณภาพ ปฏิบัติตามหลักมาตรฐานการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตรสำหรับพืชอาหาร (GAP) และให้ดำเนินการขอการรับรองมาตรฐาน GAP ให้ครบทุกแปลง

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรก็ตาม ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

แผนพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ปี พ.ศ.๒๕๖๘ อำเภอเมือง พังงา จังหวัดพังงา

๑. การวิเคราะห์และมาตรการลดความเสี่ยงในการพัฒนา ศพก. ที่จะเกิดขึ้น ได้ ดังนี้

ที่	ด้านความเสี่ยง	ผลกระทบที่เกิด	มาตรการลดความเสี่ยง
๑.	ด้านการเงิน	- ขาดเงินทุนสนับสนุน	- ขอรับสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานในท้องถิ่น ที่ต้องถิ่น
๒.	ด้านการดำเนินงาน	- กิจกรรมไม่ต่อเนื่อง - กิจกรรมไม่ครอบคลุมและไม่ สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่ม เกษตรกร	- เขียนแผนโครงการการพัฒนา ศพก. ให้ครอบคลุมทุกกิจกรรม - พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมให้ สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่ม เกษตรกร - ศึกษาข้อมูลแนวทางการพัฒนาฐาน เรียนรู้ใน ศพก. - บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓.	ด้านตลาด	- เครือข่าย ศพก. มีไม่ครอบคลุมทุก สาขา	- สร้างเครือข่าย ศพก. ในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค - บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

			หน่วยงานในท้องที่ ท้องถิ่น
๔.	ด้านเทคโนโลยี	- มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใน ศพก. ไม่ครบทุกด้าน - ขาดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและ นวัตกรรม	- ศึกษาหาความรู้ เพิ่มองค์ความรู้ อบรม หาข้อมูลและฝึกปฏิบัติกิจกรรม ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม - เพิ่มหลักสูตรการใช้เทคโนโลยีใน กิจกรรมของ ศพก. - เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและ นวัตกรรมมาเป็นวิทยากร
๕.	ด้านสิ่งแวดล้อม	- สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน	- วางแผนการดำเนินกิจกรรม หลักสูตรและจัดตารางการฝึกอบรม ของ ศพก. ให้สอดคล้องกับ สภาพแวดล้อม
๖.	ด้านการเมือง และกฎระเบียบ	- มีผลกระทบต่อความต่อเนื่องของการ ดำเนินกิจกรรมของ ศพก.	- วางแผนการดำเนินกิจกรรม หลักสูตรและจัดตารางการฝึกอบรม ของ ศพก.

๒. Pain Point การพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ มีประเด็นดังนี้

ประเด็น		มี	ไม่มี
๑.๑ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์			
๑) กลุ่มเป้าหมาย เลือกบุคคลเป้าหมายที่มารับบริการและเรียนรู้ใน ศพก.			
	เกษตรกรในชุมชน	/	
	เกษตรกรนอกชุมชน	/	
	ประชาชนทั่วไป	/	
	นักเรียน นักศึกษา ที่สนใจด้านเกษตร ของ ศพก. นั้น	/	
	อื่น ๆ ระบุ.....		
๒) วัตถุประสงค์ของ ศพก.			

ประเด็น		มี	ไม่มี
	เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร	/	
	เพื่อเพิ่มทักษะการผลิตสินค้าเกษตร	/	
	เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืน	/	
	เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร	/	
	อื่น ๆ ระบุ		
๑.๒ สถานที่และจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน			
๑) สถานที่ตั้ง			
	สะดวกเข้าถึงง่าย	/	
	การคมนาคมสะดวก	/	
	ใกล้ชุมชน	/	
	อื่น ๆ ระบุ		
๒) โครงสร้างพื้นฐานมีความพร้อมในการรองรับผู้เข้าไปเรียนรู้			
	ศาลาเรียนรู้	/	
	สื่อที่ใช้ในการเรียนรู้	/	
	ห้องน้ำ	/	
	โต๊ะ – เก้าอี้	/	
	อื่น ๆ ระบุ.....		
๑.๓ พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ ประกอบด้วย			
	ออกแบบหลักสูตรที่ครอบคลุมเนื้อหาที่จำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	/	
	พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร โดยเน้นที่เทคนิคการผลิตที่ทันสมัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	/	
	จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่เข้าใจง่ายและครอบคลุม		/

ประเด็น		มี	ไม่มี
	จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงานเพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การบรรยาย การสาธิต การฝึกปฏิบัติ	/	
๑.๔ สร้างเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญและวิทยากรร่วมในการถ่ายทอดความรู้			
	เชิญผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชน มาเป็นวิทยากรร่วม		/
	สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และทรัพยากร	/	
	ร่วมมือกับเกษตรกรผู้ประสบความสำเร็จเพื่อเป็นแบบอย่าง และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรรายอื่น	/	
๑.๕ จัดกิจกรรมการเรียนรู้			
	จัดการฝึกอบรม หลักสูตรระยะสั้น และกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	/	
	จัดการศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ		/
๑.๖ การให้คำปรึกษาและการสนับสนุน			
	ให้คำปรึกษาและการสนับสนุนด้านเทคนิคแก่เกษตรกรผ่านทางสื่อออนไลน์ หรือการเยี่ยมชมในพื้นที่		/
	จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนความรู้และการแก้ไขปัญหา		/
๑.๗ การวิจัยและพัฒนา			
	ดำเนินการวิจัยและพัฒนาเทคนิคการผลิตใหม่ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และผลผลิต		/
	ทดลองและประเมินเทคโนโลยีการเกษตรใหม่ๆ เพื่อแนะนำให้เกษตรกร		/
๑.๘ ประเมินผลและปรับปรุง			
	ประเมินผลการดำเนินงานของ ศพก. เป็นประจำ เพื่อระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของศูนย์		/

ประเด็น		มี	ไม่มี
	ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมเป็นประจำ เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรม		/
	รวบรวมข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมเพื่อพัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น		/
	ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมและบริการให้สอดคล้อง กับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของเกษตรกร	/	
๑.๙ การตลาดและการประชาสัมพันธ์			
	ประชาสัมพันธ์ศูนย์เรียนรู้และหลักสูตรการฝึกอบรมผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ และการประชาสัมพันธ์ในชุมชน		/
	สร้างความร่วมมือกับสถาบันเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขยายเครือข่ายและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย	/	
	จัดกิจกรรมส่งเสริมการเกษตร เช่น งานแสดงสินค้าและการแข่งขัน เพื่อดึงดูดเกษตรกรและส่งเสริมการใช้บริการของศูนย์เรียนรู้		/

๓. การวางแผนพัฒนาการศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพ ศพก. โดยให้เกษตรกรต้นแบบวางแผนพัฒนา ศพก. เริ่มจากการมองเกษตรกรในชุมชน ลูกค้า ผู้มาใช้บริการ ศพก. สินค้า การวางแผนจัดการ Supply Chain การจัดการเรียนรู้ แพลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้ การจัดการเครือข่าย โดยการใช้เครื่องมือ Model Canvas

Model Canvas			
๑. ลูกค้าของเราคือใคร ? กลุ่มไหน ? อยู่ที่ไหน ? - กลุ่มเกษตรกรทั่วไป - เกษตรกรในชุมชน - เกษตรกรนอกชุมชน - เครือข่าย ศพก.	๒. ลูกค้าต้องการเรียนรู้/การใช้บริการอะไร - การลดต้นทุนการผลิต - การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ - การผลิตสารชีวภัณฑ์ - การตรวจวิเคราะห์ดิน - การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง - เรียนรู้เรื่องอาการขาด	๓. จะสื่อสาร เชื่อมโยง และ ประชาสัมพันธ์กับลูกค้าอย่างไร ? - ผ่านเครือข่าย ศพก. - ผ่าน เครือข่าย YSF - ผ่านกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน	๔. ทำอย่างไรให้ลูกค้ามาใช้บริการเราอีกครั้ง ? - ให้คำปรึกษาหลังมาใช้บริการต่อเนื่อง - ให้บริการให้เกษตรกรมีความพอใจ ตรงกับความต้องการของเกษตรกร

- อกม. - YSF และ SF - นักเรียน นักศึกษา ที่สนใจด้านเกษตร ของ ศพก.	ธาตุและอาการของการเกิดโรค - การขยายพันธุ์พืช - การปลูกผักในภาชนะสร้างรายได้เสริม - การดูแลไม้ผลและการผลิตไม้ผลคุณภาพ - การผลิตปาล์มน้ำมันคุณภาพ - การสร้างเครือข่ายเกษตรกร			
๕. ศพก. เรามีจุดเด่นอะไร (ความแตกต่าง) -มีฐานเรียนรู้ทั้งด้านพืชหลักพืชแซม ด้านประมง ด้านขยายพันธุ์พืชที่สามารถปฏิบัติได้จริง	๖. การจัดการปัจจัยการผลิต (ดิน/น้ำ/พันธุ์/วัตถุดิบ/ทรัพยากรธรรมชาติ) ทำอย่างไร ? - ขุดสระเก็บกักน้ำไว้ใช้ - ทำระบบน้ำสำหรับพืชแซมและพืชผัก - ขยายพันธุ์สัตว์น้ำสำหรับสนับสนุนสมาชิก - ขยายพันธุ์พืชเพื่อจำหน่าย - ผลิตปุ๋ยหมักคุณภาพสำหรับบำรุงดิน และจำหน่าย	๗. การผลิตให้ได้ผลดีมีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐาน มีมาตรฐานอะไร ? ทำอย่างไร ? - พืชผักในแปลง ศพก. ได้รับรองมาตรฐาน GAP	๘. การแปรรูปหรือเพิ่มมูลค่าจะทำอะไรได้บ้าง? - ผลิตปุ๋ยหมักคุณภาพบรรจุกระสอบ - ผลิตแหนแดงสำหรับผลิตปุ๋ย และเป็นอาหารปลา	๙. มีช่องทางสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ ศพก. และการตลาดมีช่องทางใดบ้าง ? - ติดต่อทางโทรศัพท์ - ผ่านสื่อออนไลน์ facebook , line
ความรู้ / ข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติม				
๑๐. ความรู้เรื่องอะไร ? - การดูแลไม้ผลและการผลิตไม้ผลคุณภาพ - เรียนรู้เรื่องอาการขาดธาตุและอาการของการเกิดโรค		๑๑. หาความรู้ได้จากใคร ที่ไหน ? - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ - ศึกษาดูงานจากแปลงเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ		

- การสร้างเครือข่ายเกษตรกร - การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม กิจกรรมของ ศพก.		
ควรสร้างเครือข่ายกับใคร ? อย่างไร ?		
๑๒. เครือข่ายเกษตรกร - เครือข่าย YSF - เครือข่าย ศพก. ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด - อกม.	๑๓. วิทยากรภายนอกมีหรือไม่ - อาจารย์มหาวิทยาลัย - เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร - เจ้าหน้าที่จากเกษตรอำเภอ เกษตร จังหวัด - เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินพังงา	๑๔. หน่วยงาน /องค์กรต่าง ๆ - สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง พังงา - สำนักงานเกษตรจังหวัดพังงา - ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร พังงา - สถานีพัฒนาที่ดินพังงา - สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ จังหวัดพังงา - สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา - ชกส. - สำนักงานประมงอำเภอเมือง พังงา - สำนักงานประมงจังหวัด พังงา - สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเมือง พังงา - สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพังงา

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
สินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับ
ใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑. อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำ
การเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

เนื่องจากการขาดแรงงานในการทำการเกษตร ค่าจ้างแรงงานสูง และได้ไปดูงานแปลงเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะของ Young Smart Farmer เป็นการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในทุกขั้นตอนของการผลิตทางการเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุน ลดความเสี่ยง และสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพมากขึ้น

เทคโนโลยีที่ใช้ในการเกษตรอัจฉริยะ มีหลายอย่าง มีทั้ง โดรน (Drone) ใช้ในการสำรวจพื้นที่ เก็บข้อมูลสภาพดินและพืช หว่านเมล็ด พ่นปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืชได้อย่างแม่นยำและรวดเร็ว ลดการใช้แรงงานคน และลดการสัมผัสสารเคมี เซ็นเซอร์ (Sensors) และ IoT (Internet of Things) เซ็นเซอร์ตรวจวัดสภาพแวดล้อม ตรวจวัดอุณหภูมิ ความชื้นในอากาศ แสงแดด เพื่อควบคุมสภาพแวดล้อมในโรงเรือนให้เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของพืช เซ็นเซอร์ตรวจวัดสภาพดิน ตรวจวัดความชื้น pH และธาตุอาหารในดิน เพื่อให้ปุ๋ยและน้ำได้อย่างเหมาะสมและแม่นยำ ระบบควบคุมอัตโนมัติ เชื่อมต่อกับเซ็นเซอร์เพื่อควบคุมระบบน้ำ ระบบการให้ปุ๋ย หรือระบบแสงสว่างโดยอัตโนมัติ

๒. ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- ปัญหาด้านแรงงาน ค่าจ้างแรงงานสูง
- ยากปรับเปลี่ยนทัศนคติของเกษตรกรและสมาชิกให้หันมาใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมในการทำ

การเกษตร

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองพังงาได้ใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรด้านการตรวจวิเคราะห์ดิน คู่กับวิเคราะห์การขาดธาตุอาหารจากใบปาล์ม และการผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินวิเคราะห์ใบปาล์ม

- การสังเกตอาการขาดธาตุอาหารของปาล์มน้ำมัน
- การตรวจวิเคราะห์ดินเพื่อจะรู้ว่าดินมีธาตุอาหารอยู่ในปริมาณที่เพียงพอหรือไม่
- การผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๑. การสังเกตอาการขาดธาตุอาหารของปาล์มน้ำมัน

๒. ขั้นตอนการเก็บตัวอย่างดินตรวจวิเคราะห์

๓. การตรวจวิเคราะห์ดินเบื้องต้น

๔. การผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

๑. การสังเกตอาการขาดธาตุอาหารของปาล์มน้ำมัน

การสังเกตอาการขาดธาตุอาหารในปาล์มน้ำมันเป็นสิ่งสำคัญมากในการดูแลและเพิ่มผลผลิต เพราะปาล์มน้ำมันต้องการธาตุอาหารในปริมาณมาก โดยเฉพาะธาตุอาหารหลักและรอง การขาดธาตุอาหารแต่ละชนิดจะแสดงอาการที่แตกต่างกันไปบนต้นปาล์ม ดังนี้

อาการขาดธาตุอาหารหลัก

ไนโตรเจน (N)

อาการ ใบมีสีเหลืองซีด โดยเฉพาะทางใบล่างหรือใบแก่ก่อน ใบมีขนาดเล็กลง ถ้าขาดรุนแรงจะเหลืองทั้งต้น ใบย่อยเรียวยาวและม้วนเข้าหากัน ปลายใบอาจมีสีม่วงอมน้ำตาล การเจริญเติบโตช้า ให้ผลผลิตช้าลง ขนาดทะลายเล็กลง

การแก้ไข ใส่ปุ๋ยที่มีไนโตรเจนสูง เช่น ยูเรีย (๔๖-๐-๐) หรือแอมโมเนียมซัลเฟต (๒๑-๐-๐)

ฟอสฟอรัส (P)

อาการ ทางใบสั้นลง การเจริญเติบโตชะงัก ลำต้นลดขนาดลง (ลักษณะคล้ายพีระมิด) ใบล่างมีสีม่วงคล้ำหรือปลายใบและก้านใบมีสีม่วง (อาจสังเกตจากพืชคลุมดินรอบต้น)

การแก้ไข ใส่ปุ๋ยที่มีฟอสฟอรัสสูง เช่น ปุ๋ยฟอสเฟต (๐-๓-๐) หรือ DAP (๑๘-๔๖-๐)

โพแทสเซียม (K)

อาการ อาการที่พบบ่อยและสำคัญที่สุด คือ "ใบจุดสีส้ม" (Orange Spotting) เริ่มแรกเป็นจุดเหลืองซีดรูปวงรีไม่แน่นอนบนใบย่อยของทางใบล่าง เมื่อรุนแรงจะเปลี่ยนเป็นสีส้มและเนื้อเยื่อตรงกลางจะแห้งตาย ปลายและขอบทางใบย่อยจะแห้ง ใบกลางทรงพุ่มจนถึงใบล่างมีอาการเหลืองส้ม ถ้าขาดรุนแรงใบย่อยใบล่างจะแห้งเพิ่มขึ้น มีผลต่อขนาดและจำนวนทะลายปาล์ม

การแก้ไข ใส่ปุ๋ยที่มีโพแทสเซียมสูง เช่น โพแทสเซียมคลอไรด์ (๐-๐-๖๐) หรือโพแทสเซียมซัลเฟต (๐-๐-๕๐)

อาการขาดธาตุอาหารรอง

แมกนีเซียม (Mg)

อาการ เป็นอาการขาดที่พบบ่อยในปาล์มน้ำมัน "ทางใบส้ม" หรือ "ใบเหลืองอมส้ม" ใบย่อยที่ถูกแสงแดดจะมีสีเหลืองอมส้ม แต่ส่วนที่อยู่ใต้ร่มเงาหรือใบล่างยังคงมีสีเขียวชัดเจน มักพบในปาล์มที่ปลูกในดินทราย ดินพรุ หรือดินกรด

การแก้ไข ใส่คีซีเออร์ไรท์ ที่มีแมกนีเซียมซัลเฟต

อาการขาดจุลธาตุ

โบรอน (B)

อาการ แสดงอาการที่ส่วนที่อ่อนที่สุดของพืช เนื่องจากเป็นธาตุที่ไม่เคลื่อนย้าย ใบอ่อนผิดปกติรูปทรง ใบหยิกงอ ปลายใบย่อยจะงอเป็นรูปตะขอ (hooked leaf) ทางใบยอดจะยุบพับเข้าหากัน ทำให้ใบยอดสั้นผิดปกติ ใบเปราะ สีเขียวเข้ม ทะลายปาล์มมีเมล็ดลีบ หรือมีเปอร์เซ็นต์การผสมติดต่ำ

การแก้ไข ใส่โบแรกซ์

ทองแดง (Cu) / สังกะสี (Zn) / เหล็ก (Fe) / แมงกานีส (Mn)

อาการขาดธาตุเหล่านี้พบได้น้อยกว่า แต่ก็อาจเกิดขึ้นได้ในบางสภาพดิน มักแสดงอาการที่ใบอ่อน เช่น ใบเหลืองซีดทั้งใบ ใบมีจุดเนื่อตาย หรือใบเปลี่ยนสีเฉพาะจุด

ข้อแนะนำในการวินิจฉัยและแก้ไข

สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ สังเกตการเปลี่ยนแปลงของสีใบ รูปทรงใบ และการเจริญเติบโตของ ต้นปาล์ม

สังเกตตำแหน่งของอาการ ธาตุอาหารบางชนิดเคลื่อนย้ายได้ดีในพืช (เช่น N, K, Mg) อาการจะแสดงที่ใบแก่ก่อน ส่วนธาตุอาหารที่ไม่เคลื่อนย้าย (เช่น B, Ca) อาการจะแสดงที่ใบอ่อนหรือยอด

วิเคราะห์ดินและใบ วิธีที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการยืนยันการขาดธาตุอาหารคือการเก็บตัวอย่าง ดินและใบไปวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ ซึ่งจะบอกปริมาณธาตุอาหารที่มีอยู่และที่ขาดได้อย่างแม่นยำ

พิจารณาสภาพแวดล้อม ปัจจัยอื่นๆ เช่น ความแห้งแล้ง ดินเป็นกรดจัดหรือด่างจัด ปัญหาโรค และแมลง ก็อาจทำให้ต้นปาล์มแสดงอาการคล้ายการขาดธาตุอาหารได้

๒. ขั้นตอนการเก็บตัวอย่างดินตรวจวิเคราะห์

๒.๑ ขั้นตอนการเก็บตัวอย่างดิน

๑. การเตรียมอุปกรณ์

จอบ, เสียม, พลั่วเล็ก หรือสว่านเจาะดิน/กระบอกลูกเก็บดิน: ควรเป็นอุปกรณ์ที่สะอาด ปราศจากสนิม ดิน หรือสารเคมีปนเปื้อน

ถังพลาสติก หรือกะละมังพลาสติก: สำหรับใส่ตัวอย่างดินรวม (composite sample) ควรสะอาดเช่นกัน

ถุงพลาสติกหนา/ถุงซิปล็อก หรือถุงผ้าขนาดพอเหมาะ: สำหรับบรรจุตัวอย่างดินที่จะส่ง ตรวจวิเคราะห์

๒. การกำหนดพื้นที่และจุดเก็บตัวอย่าง: แบ่งแปลง: หากพื้นที่แปลงมีขนาดใหญ่ (เช่น มากกว่า ๑๐-๒๐ ไร่) หรือมีลักษณะดินที่แตกต่างกัน (เช่น ดินบนเนิน ดินในที่ลุ่ม ดินเหนียว ดินทราย) ควรแบ่ง แปลงออกเป็นแปลงย่อยๆ และเก็บตัวอย่างแยกกันในแต่ละแปลง

สุ่มเก็บตัวอย่าง ในแต่ละแปลงย่อย ให้เดินสุ่มเก็บตัวอย่างดินแบบซิกแซก หรือแบบ กระจ่ายทั่วแปลง ควรเก็บอย่างน้อย ๑๐-๒๐ จุดย่อยต่อแปลง (หากพื้นที่เล็ก อาจลดลงได้) เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่เป็นตัวแทนมากที่สุด

หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่ไม่ปกติ ไม่ควรเก็บตัวอย่างดินจากบริเวณที่ไม่เป็นตัวแทนของแปลง เช่น บริเวณริมถนน หรือทางเดิน บริเวณคอกสัตว์เก่า กองปุ๋ย กองฟาง กองปูน หรือกองวัสดุใดๆ บริเวณที่เพิ่งมีการ ใส่ปุ๋ย หรือสารเคมี (ควรรอนานอย่างน้อย ๓-๖ เดือน) บริเวณที่มีร่มเงาจากอาคาร หรือต้นไม้ใหญ่ตลอดเวลาบริเวณ ที่เป็นแอ่งน้ำขัง หรือพื้นที่ลุ่มมากเป็นพิเศษ

๓. การขุดและเก็บตัวอย่างดินจากแต่ละจุด:

กำจัดเศษวัชพืชและวัสดุผิวหน้า: ก่อนขุด ให้กวาดหรือถาดหญ้าและเศษซากพืชบนหน้าดินออกไปก่อน โดย ห้ามชะหรือปาดหน้าดินออก เพราะชั้นหน้าดินมีความสำคัญและมีธาตุอาหารสูง

ขุดหลุมรูปตัว V

ใช้จอบหรือพลั่ว ขุดหลุมเป็นรูปตัว V (เหมือนตัวอักษร V) ให้มีความลึกตามที่กำหนด โดยทั่วไปสำหรับพืชไร่ พืชผัก หรือปาล์มน้ำมันเล็กๆ (ปาล์มอายุน้อยกว่า ๒-๓ ปี) จะเก็บที่ความลึก ๐-๑๕ เซนติเมตร

สำหรับไม้ยืนต้น หรือปาล์มน้ำมันที่โตเต็มที่แล้ว อาจเก็บ ๒ ระดับความลึก คือ ๐-๑๕ เซนติเมตร (ดินบน) และ ๑๕-๓๐ เซนติเมตร (ดินล่าง) โดยแยกเก็บคนละถุง

แซะดินตัวอย่าง

หลังจากขุดหลุมรูปตัว V แล้ว ให้ใช้เสียมหรือพลั่วสะอาด แซะดินจากด้านหนึ่งของผนังหลุม (ด้านที่เรียบตรง) ให้ได้ดินเป็นแผ่นหนาประมาณ ๒-๓ เซนติเมตร จากบนสุดของความลึกที่กำหนด ไปจนถึงก้นหลุมนำดินที่แซะได้จากแต่ละจุดย่อย ใส่ลงในถังพลาสติกที่เตรียมไว้

๔. การผสมและเตรียมตัวอย่างรวม

รวมและคลุกเคล้า เมื่อเก็บตัวอย่างดินจากทุกจุดย่อยในแปลงแล้ว ให้นำดินทั้งหมดที่อยู่ในถังพลาสติกมารวมกัน คลุกเคล้าให้เข้ากันดี เพื่อให้ได้ดินที่เป็นตัวแทนของแปลงนั้นๆ

นำเศษวัชพืชออก หากมีเศษวัชพืช รากไม้ ก้อนหินใหญ่ๆ หรือสิ่งแปลกปลอมอื่นๆ ให้คัดทิ้งไป แบ่งดินเพื่อส่งตรวจ จากนั้นเกลี่ยดินรวมให้เป็นวงกลม แบ่งออกเป็น ๔ ส่วนเท่าๆ กัน แล้วเลือกมา ๑ ส่วน (หรืออาจทำซ้ำอีกครั้งจนได้ปริมาณที่ต้องการ) ปริมาณที่เหมาะสมสำหรับการส่งตรวจวิเคราะห์มักจะประมาณ ๐.๕ - ๑ กิโลกรัม

๕. การบรรจุและการบันทึกข้อมูล

บรรจุถุง นำดินที่แบ่งได้ใส่ลงในถุงพลาสติกหนา หรือถุงซิปล็อกที่สะอาด ปิดปากถุงให้แน่น หนววันที่เก็บตัวอย่าง ความลึกที่เก็บ (เช่น ๐-๑๕ ซม. หรือ ๑๕-๓๐ ซม.) พืชที่ปลูกในปัจจุบัน และพืชที่ต้องการจะปลูกในอนาคต (ในกรณีที่วางแผนการปลูก) ข้อมูลการใส่ปุ๋ย หรือสารปรับปรุงดินในช่วงที่ผ่านมา (ถ้ามี) ปัญหาที่พบ หรือข้อสงสัยเกี่ยวกับดินที่ต้องการคำแนะนำ

๖. การส่งตัวอย่างดิน

๓. การตรวจวิเคราะห์ดินเบื้องต้น

๑. การทดสอบค่า pH ของดิน

เป็นขั้นตอนที่มักจะทำแยกต่างหาก หรือเป็นส่วนแรกของชุดทดสอบ

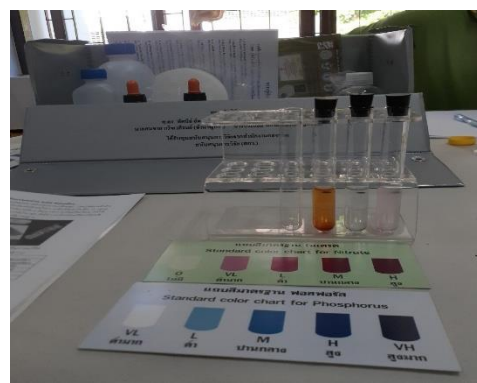
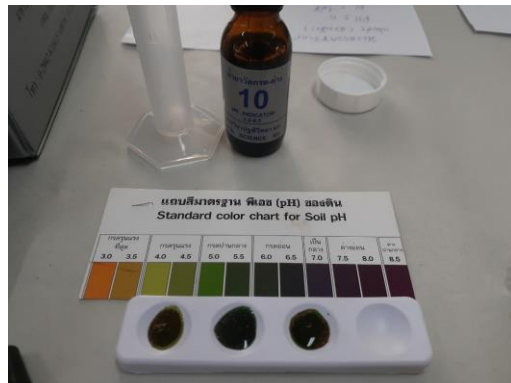
เตรียมดิน: ตักดินที่บดละเอียดแล้ว ประมาณครึ่งช้อนชา หรือตามปริมาณที่ระบุในคู่มือ ใส่ลงในภาชนะสำหรับทดสอบ pH

หยดน้ำยา pH Indicator หยดน้ำยาสำหรับทดสอบ pH ลงบนดินในปริมาณที่กำหนด (มักจะ ๒-๓ หยด หรือตามคู่มือ) ให้ดินชุ่ม

คน/เขย่า: ใช้ไม้คน หรือเขย่าภาชนะเบาๆ ให้ดินกับน้ำยาผสมเข้ากันดี

รอเวลา: รอสักครู่ (มักจะ ๑-๒ นาที) เพื่อให้สีของน้ำยาทำปฏิกิริยากับดินและสีของน้ำยาเปลี่ยนแปลง

เปรียบเทียบสี: นำสีที่ปรากฏบนดิน หรือสีของสารละลายที่แยกออกมา ไปเทียบกับแผ่นเทียบสีที่ให้มาในชุด เพื่ออ่านค่า pH ของดิน

๒. การทดสอบธาตุอาหารหลัก (N, P, K)

ขั้นตอนนี้จะซับซ้อนกว่าการวัด pH เล็กน้อย เนื่องจากต้องมีการสกัดธาตุอาหาร การสกัดธาตุอาหาร

ดวงดินตัวอย่างที่บดละเอียดแล้วด้วยช้อนตวงที่ให้มาในชุด (ปริมาณตามคู่มือ เช่น ๑ ช้อน หรือ ๐.๕ กรัม) ใส่ลงในขวดสกัด

เติมน้ำยาสกัด ที่ให้มาในชุด (ปริมาณตามคู่มือ เช่น ๒๐ มิลลิลิตร)

ปิดฝาขวดสกัดให้แน่น แล้วเขย่าอย่างแรงและสม่ำเสมอ เป็นเวลา ๑-๕ นาที (ตามคู่มือ) เพื่อให้ธาตุอาหารละลายออกมาในน้ำยา

ตั้งทิ้งไว้ให้ตกตะกอน หรือกรองสารละลายใสออกมา (อาจมีกระดาษกรองหรือไซริงค์สำหรับดูดสารละลายใส่มาในชุด)

การทดสอบธาตุไนโตรเจน (N)

นำสารละลายดินที่สกัดได้ (จากขั้นตอนการสกัด) มาแบ่งใส่หลอดทดสอบสำหรับไนโตรเจน (ปริมาณตามคู่มือ เช่น ๑ มิลลิลิตร) เติมน้ำยาสำหรับทดสอบไนโตรเจน ลงไปตามปริมาณที่กำหนด (มักจะเป็นของเหลวและ/หรือผง) ปิดฝาหลอดทดสอบ เขย่าให้เข้ากัน (หรือตามคำแนะนำในคู่มือ บางชุดอาจให้รอโดยไม่ต้องเขย่า) รอเวลาตามที่กำหนด (มักจะ ๕-๑๐ นาที) เพื่อให้สีพัฒนาขึ้น เปรียบเทียบสีที่เกิดขึ้นกับแผ่นเทียบสีสำหรับไนโตรเจน เพื่อประเมินระดับไนโตรเจน (ต่ำ, ปานกลาง, สูง)

การทดสอบธาตุฟอสฟอรัส (P)

ทำซ้ำขั้นตอนคล้ายกับการทดสอบไนโตรเจน โดยใช้สารละลายดินที่สกัดได้ชุดเดียวกัน นำมาแบ่งใส่หลอดทดสอบสำหรับฟอสฟอรัส เติมน้ำยาสำหรับทดสอบฟอสฟอรัส ลงไป ปิดฝา เขย่า/รอเวลา ให้สีพัฒนาเปรียบเทียบกับแผ่นเทียบสีสำหรับฟอสฟอรัส

การทดสอบธาตุโพแทสเซียม (K)

ทำซ้ำขั้นตอนคล้ายกับการทดสอบไนโตรเจนและฟอสฟอรัส นำมาแบ่งใส่หลอดทดสอบสำหรับโพแทสเซียม เติมน้ำยาสำหรับทดสอบโพแทสเซียม ลงไป ปิดฝา เขย่า/รอเวลา ให้สีพัฒนา เปรียบเทียบกับแผ่นเทียบสีสำหรับโพแทสเซียม

๔. การแปลผลและนำไปใช้

หลังจากได้ผลการทดสอบแต่ละค่าแล้ว ให้บันทึกข้อมูลและนำไปพิจารณาร่วมกัน

ค่า pH เป็นกรด ($\text{pH} < ๖.๐$) พืชหลายชนิดดูดซึมธาตุอาหารได้ไม่ดี ควรปรับปรุงโดยการเติมปูนขาว หรือปุ๋ยอินทรีย์บางชนิด

เป็นกลาง ($\text{pH } ๖.๐-๗.๕$) เป็นช่วงที่เหมาะสมสำหรับพืชส่วนใหญ่

เป็นด่าง ($\text{pH} > ๗.๕$) พืชบางชนิดอาจขาดธาตุเหล็ก หรือธาตุอาหารรองอื่นๆ ควรปรับปรุงด้วยปุ๋ยอินทรีย์ หรือสารปรับสภาพดินที่เป็นกรด เช่น กำมะถัน

ธาตุไนโตรเจน (N)

ต่ำ ใบเหลืองซีด พืชแคระแกร็น ควรเพิ่มปุ๋ยไนโตรเจน

สูง พืชเจริญเติบโตทางใบมากเกินไป อาจไม่ออกดอกออกผล หรือลำต้นอ่อนแอ

ธาตุฟอสฟอรัส (P)

ต่ำ การเจริญเติบโตของรากไม่ดี ออกดอกติดผลน้อย พืชมีสีม่วง

สูง อาจยับยั้งการดูดซึมธาตุเหล็กหรือสังกะสีได้

ธาตุโพแทสเซียม (K)

ต่ำ พืชอ่อนแอต่อโรคและแมลง ผลผลิตไม่มีคุณภาพ ขอบใบเหลืองหรือไหม้

สูง โดยทั่วไปไม่เป็นปัญหา แต่การมีมากเกินไปอาจไปรบกวนการดูดซึมธาตุแมกนีเซียมและแคลเซียม

ทำความเข้าใจอุปกรณ์ ล้างอุปกรณ์ทุกชิ้นให้สะอาดก่อนและหลังการใช้งาน เพื่อป้องกันการปนเปื้อนของสารเคมี แสงสว่างในการอ่านผล ควรอ่านผลการเปรียบเทียบสีในบริเวณที่มีแสงสว่างเพียงพอและสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้ค่าที่แม่นยำที่สุด

๔. การผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

การผสมปุ๋ยตามผลของการวิเคราะห์ดิน โดยเทียบกับแผ่นเทียบสูตรปุ๋ยที่สำนักงานเกษตรจังหวัดพังงาให้ไว้ประจำที่ศูนย์ฯ

ชนิดพืช	อัตราส่วนการผลิตแม่ปุ๋ยได้ธาตุอาหารเท่ากับปุ๋ยสำเร็จรูป 100 กิโลกรัม			
	สูตรปุ๋ย	แม่ปุ๋ย 46-0-0 (ก.ก.)	แม่ปุ๋ย 18-46-0 (ก.ก.)	แม่ปุ๋ย 0-0-60 (ก.ก.)
ข้าว	16-8-8	28	18	14
	16-12-8	25	27	14
	18-12-6	29	27	10
	16-20-0	18	44	0

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๕.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ปาล์มน้ำมัน..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๖.....ไร่-งาน-วา)

๑.๒)กล้วยหอมทอง..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑.....ไร่-งาน-วา)

๑.๓)ผักเหมียง..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑.....ไร่-งาน-วา)

๑.๔)โกโก้..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑.....ไร่-งาน-วา)

๑.๕)ผักสวนครัวต่างๆ.. พื้นที่ปลูกจำนวน.....๐-๑-๐.....ไร่-งาน-วา)

๒) สีนค้ำเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ...ปลา (ดุก นิล ตะเพียน)... จำนวน.....๓.....(..ป่อ...)

๒.๒)กบ.....กึ่ง..... จำนวน
.....๑.....(..ป่อ...)

๒.๓) จำนวน
.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)จำนวน.....(ตัว)

๓.๒)จำนวน..... (ตัว)

๓.๓)จำนวน..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) ปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร (ทะลายปาล์ม) จำนวน ๑๐ (ตัน)

๔.๒) ..ฝั๋งโพรงไทย.....จำนวน.....๑๕.....(รัง)

๔.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ปาล์มน้ำมัน...พื้นที่ ๖ ไร่ ...มีต้นทุนการผลิต ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนี้

๑.๑)ค่าปุ๋ยเคมี..... เป็นเงิน.....๓,๒๐๐.....บาท/ไร่

๑.๒)ค่าปุ๋ยอินทรีย์..... เป็นเงิน.....๒,๓๓๓.....บาท/ไร่

๑.๓)ค่าตัดหญ้า..... เป็นเงิน.....๒,๐๐๐.....บาท/ไร่

๑.๔)ค่าแรงงานตัวเอง..... เป็นเงิน.....๓,๐๐๐.....บาท/ไร่

๑.๕)เป็นเงิน.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๑๐,๕๓๓.....บาท/ไร่

รายได้๓๐,๔๘๑.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ....ผักสวนครัว (มะนาว พริกไทย ผักใบ) ปลา.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๕๐๐.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ....กล้วยหอมทอง ผักเหียง

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๔,๐๐๐.....บาท/สัปดาห์

- ๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ปาล์มน้ำมัน.....ปุยอินทรี.....
เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๑๕,๒๔๐.....บาท/เดือน

- ๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ....เงาะ...น้ำผึ้ง.....ปุยอินทรี.....
เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๘๖,๕๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

- ได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากหน่วยงานต่าง ๆ
- ได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะการเกษตรในรูปแบบใหม่ ๆ
- ได้รับรายได้เพิ่มจากการทำการเกษตรในศูนย์ ฯ

๒. ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น และชุมชน

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้เกษตรกรรายอื่น และชุมชน เข้ามาเรียนรู้งานด้านการเกษตร การสร้าง

รายได้เสริมทางการเกษตร เทคนิคการปลูกพืชใหม่ๆ การจัดการศัตรูพืช การใช้ปุ๋ยอินทรีย์

- เป็นจุดรวบรวมผลไม้ผลิตจากชุมชน และเกษตรกรในพื้นที่

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรด้านการตรวจวิเคราะห์ดิน คู่กับวิเคราะห์การขาดธาตุอาหารจากใบปาล์ม และการผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินวิเคราะห์ใบปาล์ม จะช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชน ดังนี้

๑. ลดการใช้ปุ๋ยเกินความจำเป็น

การวิเคราะห์ดินและใบปาล์มทำให้เราทราบได้อย่างชัดเจนว่าดินขาดธาตุอาหารชนิดใดในปริมาณเท่าไร และปาล์มน้ำมันต้องการธาตุอาหารอะไรเพิ่มเติม การผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ ช่วยให้เราใส่ปุ๋ยได้อย่างตรงจุดและแม่นยำ ซึ่งมีผลดังนี้

- ลดการชะล้างธาตุอาหารลงสู่แหล่งน้ำ ปุ๋ยส่วนเกินที่พืชดูดซึมไม่หมด โดยเฉพาะไนโตรเจนและฟอสฟอรัส สามารถถูกชะล้างลงสู่แม่น้ำ ลำคลอง หรือแหล่งน้ำใต้ดินได้ ทำให้เกิดปัญหาน้ำเน่าเสีย และเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตในน้ำ การใส่ปุ๋ยอย่างเหมาะสมช่วยลดปัญหานี้ได้อย่างมาก

- ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ปุ๋ยไนโตรเจนบางชนิดเมื่อย่อยสลายในดินจะปล่อยก๊าซไนตรัสออกไซด์ (N₂O) ซึ่งเป็นก๊าซเรือนกระจกที่มีศักยภาพสูงกว่าคาร์บอนไดออกไซด์หลายร้อยเท่า การลดการใช้ปุ๋ยไนโตรเจนที่ไม่จำเป็นจึงช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้

๒. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

- อนุรักษ์ดิน การใส่ปุ๋ยอย่างเหมาะสมช่วยรักษาสมดุลของธาตุอาหารในดิน ป้องกันการสะสมของสารเคมีบางชนิดที่อาจเป็นพิษต่อจุลินทรีย์ในดินในระยะยาว นอกจากนี้ การที่ดินมีโครงสร้างที่ดีขึ้นจากการมีธาตุอาหารที่สมบูรณ์และสมดุล ยังช่วยเพิ่มความสามารถในการอุ้มน้ำ ลดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

- ประหยัดพลังงานในการผลิตปุ๋ย: กระบวนการผลิตปุ๋ยเคมี โดยเฉพาะปุ๋ยไนโตรเจน ต้องใช้พลังงานจำนวนมาก การลดปริมาณการใช้ปุ๋ยโดยรวมจึงเท่ากับเป็นการลดการใช้พลังงานในการผลิต และลดการปล่อยมลพิษจากโรงงานผลิตปุ๋ยด้วย

- ประหยัดทรัพยากรวัตถุดิบ: การลดการใช้ปุ๋ยหมายถึงการลดความต้องการวัตถุดิบในการผลิตปุ๋ย เช่น ก๊าซธรรมชาติสำหรับปุ๋ยไนโตรเจน หรือหินฟอสเฟตสำหรับปุ๋ยฟอสฟอรัส ซึ่งเป็นการช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีจำกัด

๓. ส่งเสริมสุขภาพของระบบนิเวศในพื้นที่เกษตร

เมื่อมีการจัดการธาตุอาหารที่เหมาะสม พืชปาล์มน้ำมันจะมีความแข็งแรง เติบโตได้ดี มีภูมิต้านทานโรค และแมลงศัตรูพืชตามธรรมชาติสูงขึ้น ทำให้ลดความจำเป็นในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ซึ่งเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตที่เป็นประโยชน์ในแปลง (เช่น แมลงผสมเกสร, ตัวห้ำตัวเบียน) รวมถึงมนุษย์และสิ่งแวดล้อมโดยรวม

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑. ลดการใช้ปุ๋ยเกินความจำเป็น
๒. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ
๓. ส่งเสริมสุขภาพของระบบนิเวศในพื้นที่เกษตร
๔. ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตที่ยั่งยืน

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- มีข้อมูลพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่นิยมปลูกในพื้นที่: เราทราบถึงชนิดและสายพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่เกษตรกรในพื้นที่นิยมปลูก เช่น พันธุ์ลูกผสมที่ให้ผลผลิตสูงและเหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศของจังหวัดพังงา รวมถึงแหล่งที่มาของพันธุ์ และข้อดีข้อเสียของแต่ละสายพันธุ์ เพื่อให้คำแนะนำในการเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพแปลงและเป้าหมายของเกษตรกร

- มีข้อมูลช่วงอายุของต้นปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่ในแปลงของสมาชิก และชุมชน (เช่น ปาล์มอายุน้อย, ปาล์มให้ผลผลิตเต็มที่, ปาล์มอายุมาก) ซึ่งส่งผลต่อความต้องการธาตุอาหาร การจัดการสวน และการคาดการณ์ผลผลิต

- มีข้อมูลสถิติผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีของแปลงเรียนรู้ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดสำคัญในการประเมินประสิทธิภาพการผลิต และใช้เป็นฐานในการตั้งเป้าหมายการเพิ่มผลผลิต

- มีข้อมูลเรื่องปัญหาโรคและแมลงศัตรูปาล์มน้ำมันที่สำคัญในพื้นที่ ได้เฝ้าระวังและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโรคและแมลงศัตรูพืชที่มักระบาดในสวนปาล์มน้ำมันของพื้นที่ เช่น โรคยอดเน่า โรคกาบใบเน่า หรือ หนอนด่างเรด รวมถึงแนวทางการป้องกันและกำจัดที่เหมาะสมและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

๑. เป็น ศพก. ที่สถานที่มีความพร้อมในการจัดอบรม จัดประชุมต่างๆ มี

- ประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ
- ประชุมแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันตำบลทุ่งคาโกกประจำเดือน ทุกเดือน
- จัดอบรมเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำ

๒. เป็น ศพก. ที่เป็นจุดศึกษาดูงานให้เกษตรกรในพื้นที่ นักเรียนจากศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ ตำบลทุ่งคาโงก นักศึกษาแลกเปลี่ยนจากต่างประเทศ และเกษตรกรต้นแบบได้เป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

- ให้คำปรึกษาด้านโรคพืช โรคการโนเดอร์มาในปาล์มน้ำมัน โรคและแมลงศัตรูพืช และถ่ายทอดความรู้การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา การขยายพันธุ์แมลงหางหนีบ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ในฐานะ ศพก.หลักของอำเภอเมืองพังงา มีการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร ของหน่วยงานในที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- มีข้อมูลข่าวสารและเอกสารวิชาการด้านดิน-ปุ๋ย ของสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดพังงา
- มีเอกสารการทำบัญชีครัวเรือน บัญชีต้นทุนการผลิต ของสำนักงานตรวจบัญชีจังหวัดพังงา
- มีข้อมูลเอกสารวิชาการการบริหารจัดการศัตรูพืช ของสำนักงานเกษตรจังหวัดพังงา

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- ๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
- โรงเรียนวัดปัจจันตคาม เป็นกรรมการสถานศึกษา ร่วมร่วมส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการเกษตร ด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้กลุ่มยุวเกษตรกร
 - โรงเรียนบ้านบางกัน ร่วมเป็นวิทยากรพิเศษให้ความรู้ด้านการเกษตร ด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้กลุ่มยุวเกษตรกร
 - องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคาโงก ร่วมเป็นวิทยากร จัดนิทรรศการด้านดินปุ๋ย

- สำนักงานส่งเสริมการเกษตร ให้ความรู้ด้านการเกษตร ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธ.ก.ส. สาขาพังงาร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านการเกษตร ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งคาโงก

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- เป็นตัวแทนของ ศพก. ร่วมประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับเขต ร่วมสัมมนา หรือกิจกรรมต่าง ๆ

ปาล์มน้ำมันตำบลทุ่งคาโงก

- เชื่อมโยงกับหน่วยงานภาครัฐ ประสานงานกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอรับการสนับสนุนและความร่วมมือ ได้แก่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองพังงา สำนักงานเกษตรจังหวัดพังงา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพังงา สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดพังงา สำนักงานประมงอำเภอเมืองพังงา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเมืองพังงา ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาพังงา องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคาโงก

- สนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ อำนวยความสะดวกและให้การสนับสนุนบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ ศพก.

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

๑. ความภูมิใจที่ได้เห็นเกษตรกรเติบโตและพึ่งพาตนเองได้ เห็นการเปลี่ยนแปลงของเกษตรกรจากที่เคยพึ่งพาแต่สารเคมี หันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น สร้างรายได้ที่มั่นคง การให้ความรู้เรื่องการลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต และการแปรรูป ทำให้เกษตรกรมีรายได้ที่สม่ำเสมอและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นผู้รู้และผู้ให้ เกษตรกรที่เคยเป็นผู้รับความรู้ กลายเป็นวิทยากรท้องถิ่นและสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรรายอื่นได้

๒. ความภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุมชน

ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนการทำงานร่วมกับ ศพก. ทำให้ชุมชนมีรายได้หมุนเวียน สร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย การรวมกลุ่มเกษตรกรในชุมชนให้เป็นกลุ่มที่เข้มแข็ง ทำให้มีอำนาจต่อรองและสามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้ง่ายขึ้น เป็นต้นแบบของชุมชนอื่น ความสำเร็จของ ศพก. ในชุมชนกลายเป็นเรื่องราวที่สร้างแรงบันดาลใจและเป็นต้นแบบให้กับชุมชนอื่นที่ต้องการพัฒนาการเกษตรของตนเอง

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- เป็นผู้ประสานงาน ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรในชุมชนกับผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่างๆ และแหล่งทุนต่างๆ

- เป็นตัวแทนของ ศพก. ในจังหวัดพังงา คัดเลือกให้เป็น ประธาน ศพก. ระดับจังหวัดพังงา และเป็นคณะกรรมการ ศพก. ระดับเขต ๕ (สำนักงานส่งเสริมการเกษตร เขต ๕ จังหวัดสงขลา)

- เป็นผู้เขียนโครงการและนำเสนอโครงการด้านการเกษตรและผลักดันโครงการใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน กับองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคาโงก อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา

- เป็นกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนระดับจังหวัดพังงา

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- ปรับพื้นที่ทำการเกษตรส่วนตัวเพื่อทำเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตรของหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- ร่วมกิจกรรมจิตอาสาปลูกต้นไม้ในวันดินโลกในพื้นที่สถานีตำรวจภูธรตำบลทุ่งคาโงก
- ร่วมกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์ในวัดปัจจันตคาม
- ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคาโงกทำกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์สองทางในพื้นที่ตำบลทุ่งคาโงก

๔. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“เรียนรู้อยู่เสมอ เข้าใจเกษตรกร ลงมือทำจริง เป็นผู้ให้และผู้รับ จับมือสร้างเครือข่าย”

เรียนรู้อยู่เสมอ โลกของการเกษตรเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีเทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นเสมอ การเปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ จะทำให้เราพัฒนาตัวเองและสามารถถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรได้อย่างถูกต้องและทันสมัย

เข้าใจเกษตรกร การทำงานกับเกษตรกรต้องมีความเข้าใจในบริบทชีวิต ปัญหา และความต้องการของพวกเขา การรับฟังและให้คำปรึกษาที่ตรงจุด จะช่วยสร้างความไว้วางใจและทำให้คำแนะนำของเรามีประโยชน์อย่างแท้จริง

ลงมือทำจริง ทฤษฎีเป็นสิ่งสำคัญ แต่การลงมือปฏิบัติจริงจะทำให้เราเข้าใจกระบวนการต่างๆ อย่างลึกซึ้ง และสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป็นผู้ให้และผู้รับ การทำงานในศูนย์เรียนรู้ฯ คือการเป็นผู้ให้ความรู้ แต่ในขณะเดียวกัน เราก็ต้องเป็นผู้รับความรู้จากประสบการณ์ของเกษตรกรด้วยเช่นกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะทำให้เราเติบโตไปด้วยกัน

จับมือสร้างเครือข่าย การทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกรรายอื่นๆ จะช่วยขยายโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาโครงการต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นายปิยะ จอมทอง ตำแหน่ง เกษตรอำเภอเมืองพังงา
๒. นางสาวกฤษณา มรรคาเขต ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นางสาวสุธาทิพย์ ดวงจักร์ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๔. นายวสันต์ หนูหนัง จักร์ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๕. นางสาวรัตนา สิทธิเวช ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๖. นางสาวสุภารัตน์ ชูช่วย ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๗. นายสุทัศน์ กาละสังข์ ตำแหน่ง ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองพังงา

๘. นายวินัย รัตน์ไทรแก้ว ตำแหน่ง ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าศูนย์เครือข่ายด้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๙. นายวิชาญ จันทวิเชียร กรรมการ ศพก.

๑๐. นายปราโมทย์ การวิจิตร สมาชิก ศพก.

๑๑. นายเฉลิม โกยดูลย์ สมาชิก ศพก.

๑๒. นายสุวรรณ คำภีระ สมาชิก ศพก.

๑๓. นายจรรุญ มูลเหตุ สมาชิก ศพก.

๑๔. นางชนากาตร์ ทิพรัตน์ สมาชิก ศพก.

๑๕. นางลัดดา เพ็ชรเกลี้ยง สมาชิก ศพก.

๑๖. นางสมหมาย การวิจิตร สมาชิก ศพก.

๑๗. นางวิภา ศรีเมือง สมาชิก ศพก.

๑๘. นางผิ้น สันโลหะ สมาชิก ศพก.

๑๙. นางสาวมณี สวัสดิ์ สมาชิก ศพก.

๒๐. นายเจนพจน์ พูปลิ้ม สมาชิก ศพก.

๒๑. นางอุปกา เลื่อมใส สมาชิก ศพก.

๒๒. นายสุเทพ กาละสังข์ สมาชิก ศพก.

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- การวิเคราะห์ขั้นตอนการทำงาน โดยให้ประธาน ศพก. และสมาชิกช่วยกันวิเคราะห์ขั้นตอนการดำเนินงานของ ศพก. อำเภอเมืองพังงา ตามหัวข้อและขั้นตอนในการถอดบทเรียน
- การสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ประธาน ศพก. กรรมการ ศพก. และสมาชิก ศพก. ตามหัวข้อในการถอดบทเรียน

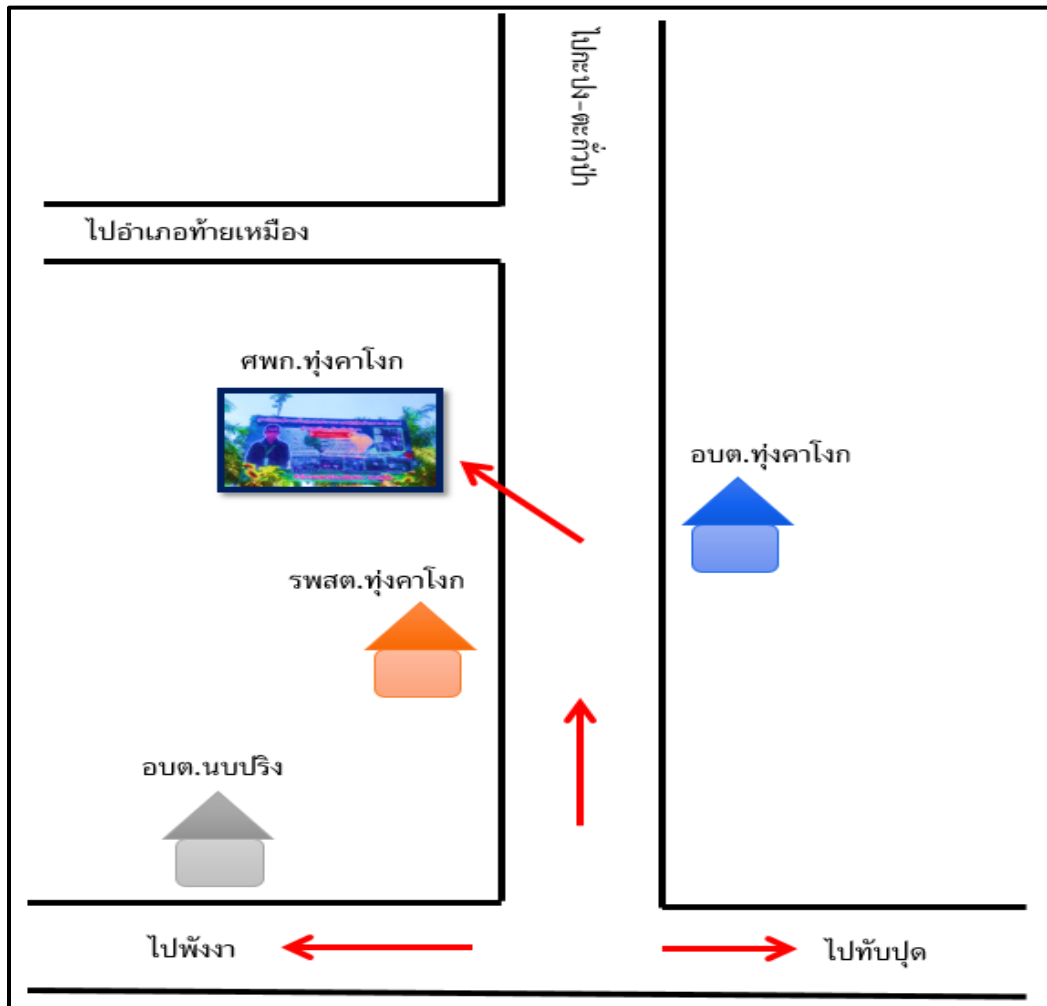
๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ปัญหาด้านทัศนคติของสมาชิก ศพก. สมาชิกบางรายมองว่าการถอดบทเรียนเป็นแค่กิจกรรมที่เสียเวลา ไม่เห็นประโยชน์ที่จะต้องนำมาพัฒนา ทำให้การให้ข้อมูล การวิเคราะห์การดำเนินงานไม่เต็มที่หรือไม่มี ความกระตือรือร้น

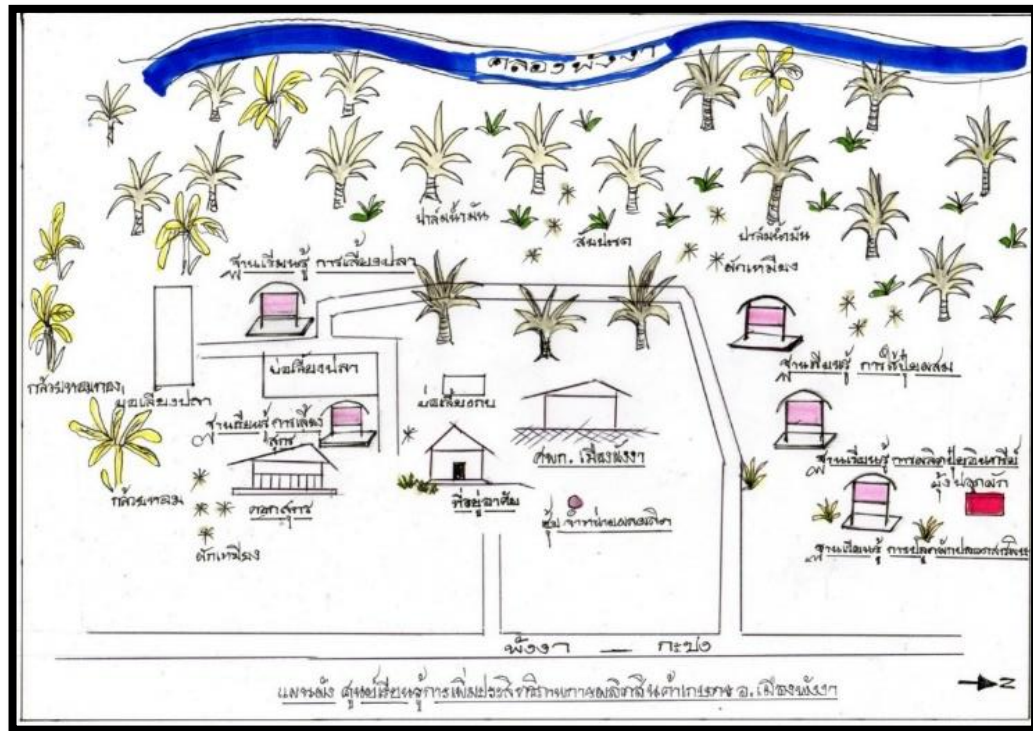
๒. ประธาน สมาชิก ศพก. มองว่าการถอดบทเรียนเป็นการหาข้อบกพร่องผิดของ จะทำให้สมาชิก ไม่กล้าพูดความจริง และกลายเป็นว่าการประชุมถอดบทเรียนมีแต่การพูดถึงแต่เรื่องดีๆ เท่านั้น

ภาคผนวก

ที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา

แผนผัง ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองพังงา

ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และฐานเรียนรู้เครือข่ายอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

ฐานการเรียนรู้ภายใน ศพก.

1. การบริหารจัดการสวนป่าส้มไม้ฉิ้น
2. การปลูกพืชเสริมรายได้ในสวนป่าส้มไม้ฉิ้น
3. การเลี้ยงปลาในบ่อดินในสวนป่าส้มไม้ฉิ้น
4. การเลี้ยงสุกรในสวนป่าส้มไม้ฉิ้น
5. การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์
6. การใช้ปุ๋ยหมัก (เพื่อลดต้นทุนการผลิต)
7. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์-ปุ๋ยชีวภาพ
8. การตรวจวิเคราะห์ดิน
9. การจอบดินทุติย
10. การจัดการน้ำในสวนส้มไม้ฉิ้น

13. ศูนย์เรียนรู้การเกษตรผสมผสาน

ที่อยู่ : หมู่ที่ 2 ตำบลทุ่งคาโงก

ประธานศูนย์ฯ : นายจรูญศักดิ์ จูมกิตติ

14. ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์

ที่อยู่ : หมู่ที่ 4 ตำบลบางเดย

ประธานศูนย์ฯ : นายวินัย แฉ่มอึ้ง

15. ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน

ที่อยู่ : หมู่ที่ 2 ตำบลปากอ

ประธานศูนย์ฯ : นายสิริวัชร ศิษฏ

16. การปลูกผักไฮโดรโปนิกส์

ที่อยู่ : หมู่ที่ 2 ตำบลลำน้ำมูล

ประธานศูนย์ฯ : นางมาลี นิลทอง

17. การเพาะเห็ดนางฟ้า

ที่อยู่ : 17/3 หมู่ที่ 7 ตำบลหนองปรือ

ประธานศูนย์ฯ : นายสมยศ สิงห์การ

18. ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนดงแมงป่อง)

ที่อยู่ : หมู่ที่ 1 ตำบลหาคมน

ประธานศูนย์ฯ : นายวินัย รัตนโพธิ์แก้ว

19. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

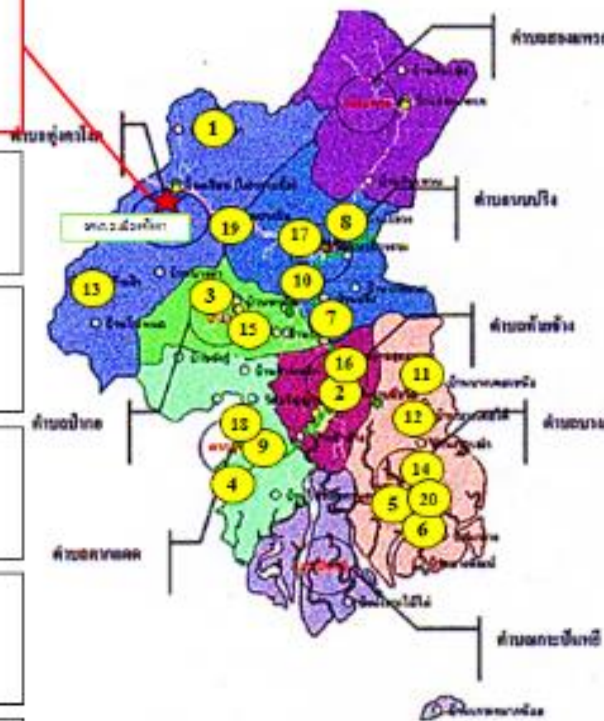
ที่อยู่ : หมู่ที่ 4 ตำบลทุ่งคาโงก

ประธานศูนย์ฯ : นางสมใจ สุชากรณ์

20. ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน

ที่อยู่ : หมู่ที่ 6 ตำบลบางเดย

ประธานศูนย์ฯ : นายสุธา ใญ่มู

10. ศูนย์เรียนรู้การผลิตผักอินทรีย์ (สวนเกษตรอินทรีย์ 40)

ที่อยู่ : หมู่ที่ 3 ตำบลหนองปรือ

ประธานศูนย์ฯ : นายสุพจน์ เกตุรักษ์

11. ศูนย์เรียนรู้การผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากลูกทุก

ที่อยู่ : หมู่ที่ 7 ตำบลบางเดย

ประธานศูนย์ฯ : นางสาวประภากร สมประกอบ

12. ศูนย์เรียนรู้การผลิตดินปลูกชีวภาพ

ที่อยู่ : หมู่ที่ 1 ตำบลบางเดย

ประธานศูนย์ฯ : นายประพวน พลรบ

ฐานการเรียนรู้ ศพก.เครือข่าย

1. ศูนย์การจัดการดินปุ๋ยชุมชน

ที่อยู่ : หมู่ที่ 5 ตำบลทุ่งคาโงก

ประธานศูนย์ฯ : นายวิชาญ จันทร์เชิธร

2. ศูนย์การจัดการศัตรูพืชชุมชน

ที่อยู่ : หมู่ที่ 2 ตำบลลำน้ำมูล

ประธานศูนย์ฯ : นายฉัตรฐิต ทองเจิม

3. ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน

ที่อยู่ : หมู่ที่ 4 ตำบลปากอ

ประธานศูนย์ฯ : นายประมุต จรุงการ

4. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

ที่อยู่ : หมู่ที่ 1 ตำบลหาคมน

ประธานศูนย์ฯ : นายไกรโรจน์ วัชรตน

5. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

ที่อยู่ : หมู่ที่ 6 ตำบลบางเดย

ประธานศูนย์ฯ : นายวิญญู โบลาก

6. กลุ่มสหกรณ์ใช้เอง

ที่อยู่ : 27/2 หมู่ที่ 6 ตำบลบางเดย

ประธานศูนย์ฯ : นายสันต์ สุกรส

7. กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร

ที่อยู่ : 72/9 หมู่ที่ 4 ตำบลหนองปรือ

ประธานศูนย์ฯ : นางขวัญใจ แสงไทย

8. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

ที่อยู่ : หมู่ที่ 8 ตำบลหนองปรือ

ประธานศูนย์ฯ : นายสมคิด พินนาค

9. การเลี้ยงปลาในบ่อดิน

ที่อยู่ : 35/6 หมู่ที่ 2 ตำบลหาคมน

ประธานศูนย์ฯ : นายวิชา สัมพันธ์

